

PETROLDE BİRLEŞMELER ARAMA ve SONDAJA KAYDI

Dünya gaz ve petrol piyasasında 2006'da orta büyüklükteki hisse alım-satım işlemlerinin sayısı yüzde 59 artarken, bu işlemlerin değerinin bir önceki yıla göre yüzde 61 artışla 58.3 milyar dolara ulaştığı bildirildi.

PricewaterhouseCoopers (PwC) araştırma şirketinin, Oil&Gas Deals (Petrol ve Gaz Anlaşmaları) Raporu'nda dünya petrol piyasasındaki gelişmeler anlatıldı. Raporda, dünya ölçeğinde gaz ve petrol piyasasına ilişkin şu tespitlere yer verildi:

“Başta Rusya, Çin ve Hindistan olmak üzere ulusal petrol şirketlerinin yükselişi göze çarpıyor. Çin ve Rusya'daki ulusal petrol şirketlerinin ülke dışında genişledikleri görülüyor. Çin'e ait CNNOC'nin, İran'ın kuzeyindeki petrol sahası için yaptığı 5 milyar dolarlık anlaşma bu örneklerden biri oldu. Rusya'da Gazprom yurtdışında genişlemeye başlarken, dünyanın en büyük sıvılaştırılmış gaz projesi olan Sakhalin 2 projesinde Shell ve Mitsui'nin hisselerini alarak 7.5 milyar dolarlık işlem değeri ile büyük çoğunluğu ele geçirdi. Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'nın ve Hindistan Ulusal Petrol Şirketi'nin Kazakistan ve Rusya'da arama faaliyetlerine ilgisi artmış durumda.”

2006 yılında petrol arama ve sondaj gibi faaliyet alanlarındaki birleşme ve satın alma işlemlerinde sıçrama yaşandığı kaydedilen raporda, “2005'te bu alanda gerçekleşen 1 milyar doların üstündeki işlem sayısı 2 iken, 2006'da 6'ya yükseldi. Petrol pazarında yer alan hizmet şirketlerinin yaptığı birleşme ve satın alma işlemlerinin değeri 2005'te 12 milyar dolarken 2006'da yüzde 132'lik artışla 5.6 milyar dolara ulaştı” denildi.

Petrol ve gaz fiyatlarındaki yükselişin etkisiyle sektöre yönelen yatırım sermayesinin büyük hacimlere ulaştığı kaydedilen raporda, özel fon sermayesi ve girişim sermayesi kuruluşlarının petrol ve gaz sektörüne ilgisinin belirgin bir şekilde arttığı saptamasına yer verildi.

Kuzey Amerika'da birleşme ve satın alma işlemlerinde toplam değer yüzde 40 oranında artışla 2005'te 118 milyar dolardan 164.7 milyar dolara yükseldiği belirtilen raporda, işlem sayısı aynı kalırken değeri 1 milyar doların üzerindeki işlem sayısının 21'den 32'ye yükseldiği kaydedildi.

Avrupa'da gerçekleşen birleşmelerin ortalama değerinin ise yüzde 22 artışla 137 milyon dolardan 167 milyon dolara yükseldiği ifade edilen raporda, birleşme ve satın alma işlemlerindeki en yüksek değer artışının 109 milyon dolardan 269 milyon dolara yükselen petrol saha hizmetleri alanında gerçekleştiği kaydedildi.

'TPAO'nun İran'a Yönelimli Stratejik Bir Hamle'

PwC Türkiye Enerji Sektörü Hizmetleri Lideri Faruk Sabuncu, 2006

yılında küresel enerji piyasasında yaşanan hareketliliğin iyi analiz edilmesinin Türkiye'nin enerji stratejisi açısından oldukça önemli olduğunu belirterek, değerlendirmelerini şöyle sıraladı:

“1- Yüksek fiyatlı satın alma ve birleşmeler enerji sektöründeki malların yüksek olan fiyatlarının orta vadede devam edeceğine işaret eder.”

2- Yatırımcılar düşük risk, yüksek fiyat stratejisi izliyor ve bu strateji onları politik veya regülasyon riski olan yerlerden fiyatı yüksek güvenli yerlere yatırım yapmaya yönlendiriyor.”

3- Arama maliyetlerinin artması nedeniyle yatırımcılar yeni ara-malar yapmak yerine mevcut sürdürülebilir portföylere yöneliyor.”

4- Ulusal enerji şirketleri, arz güvenliğini temin etmek için ülkelerinin dışına çıkıyor ve Çin her konuda olduğu gibi enerji sektöründe de etkisini hissettirmeye başlarken, Türkiye'nin ulusal petrol şirketi olan TPAO da kendisini özellikle Kazakistan ve Azerbaycan'da hissettiriyor.”

5- Büyük oyuncular olan global enerji şirketleri ve ulusal enerji şirketlerinin yanı sıra büyük bir nakit avantajına sahip enerji yatırım fonları piyasaya girerek etkisini hissettirmekte.”

Arama faaliyetlerindeki yüksek maliyetler ve başarıyla sonuçlanan ara-maların sınırlı olması nedeniyle bu alanda bir hareketlenme beklemediğini söyleyen Sabuncu, TPAO'nun Kazakistan ve Azerbaycan'dan sonra İran'a yönelmesinin Türkiye'nin arz güvenliği açısından oldukça önemli ve stratejik bir hamle olduğuna dikkat çekti. ■